

STUDIA
NAD STRUKTURĄ SPOŁECZNĄ
WIEJSKIEJ POLSKI

Maria Halamska

STUDIA NAD STRUKTURĄ SPOŁECZNĄ WIEJSKIEJ POLSKI

TOM 3

Świadomościowe korelaty struktury społecznej

Warszawa 2018

IRWIR PAN

Polska Akademia Nauk
Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa

Wydawnictwo Naukowe
SCHOLAR

Seria Problemy Rozwoju Wsi i Rolnictwa

Recenzent: dr hab. Ryszard Cichocki, prof. UAM

Redaktor prowadzący: Łukasz Żebrowski

Redakcja i korekta: Claudia Snochowska-Gonzalez

Projekt okładki (według pomysłu Marii Halamskiej): Katarzyna Juras

Na okładce wykorzystano obraz Józefa Chełmońskiego, *Kaczeńce*, 1908, Muzeum Narodowe w Warszawie

Publikacja i badania sfinansowane przez Narodowe Centrum Nauki na podstawie decyzji numer DEC-2013/11/B/HS6/01811

Copyright © 2018 by Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN and
Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o., Warszawa

Copyright © 2018 by Maria Halamska

ISBN 978-83-7383-858-1

ISSN 2543-5817

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Wiślana 8, 00-317 Warszawa,
tel./fax 22 828 93 91, 22 826 59 21, 22 828 95 63
dział handlowy: jak wyżej w. 105, 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze
Skład i łamanie: WN Scholar (*Stanisław Beczek*)
Druk i oprawa: MCP, Marki

Spis treści

Wprowadzenie	7
1. Postrzeganie struktury społecznej	10
1.1. Wprowadzenie	10
1.2. Struktura społeczna w społecznej świadomości – niektóre koncepcje teoretyczne	13
1.3. Badania nad percepcją struktury społecznej w Polsce	16
1.4. Obrazy struktury społecznej w badaniach CBOS	26
1.5. Mieszkańcy wsi we własnym oglądzie	33
1.6. Podsumowanie	39
2. Charakterystyka badań empirycznych: założenia, dobór próby, charakterystyka badanych zbiorowości	41
2.1. Współczesna struktura społeczna wsi i jej zróżnicowanie	41
2.2. Założenia i hipotezy	45
2.3. Operacjonalizacja problematyki badawczej	50
2.4. Dobór i realizacja próby	55
2.5. Umiejscowione przestrzenie społeczne: charakterystyka badanych zbiorowości	58
2.6. Charakterystyka respondentów	70
3. Postrzeganie samych siebie	76
3.1. Wprowadzenie: perspektywa jednostkowa, perspektywa zbiorowa	76
3.2. Samooceny	77
3.3. Percepcja własnego miejsca w społeczeństwie w perspektywie funkcjonalnej i gradacyjnej	81
3.4. Idealne i materialne: segmenty struktury społecznej wsi według subiektywno-obiektywnych kryteriów	96
3.5. Wieś przeżyta, wieś wyobrażona	103
4. Wpływ kontekstu społecznego na opinie, postawy, zachowania	106
4.1. Wprowadzenie	106
4.2. Zróżnicowanie opinii	107
4.3. Postawy: nasilenie syndromu autorytarnego	116
4.4. Zachowania społeczne: przejawy w stylach życia	122
4.5. Podsumowanie: typ relacji międzyklasowych a kontekst społeczny	128

5. Wiejska Polska o sobie. Zakończenie	131
Aneks. Powiaty jako umiejscowione przestrzenie społeczne – charakterystyka (<i>Dominika Zwęglińska-Galecka</i>)	136
Powiat koszaliński (typ inteligencko-robotniczy)	137
Powiat myśzkowski (typ robotniczy)	140
Powiat lubartowski (typ rolniczy)	142
Bibliografia	150
Studies on the Social Structure of Rural Poland, Volumes 1–3	159
Indeks nazwisk	171